

Transkript sa konferencije za medije međunarodnih organizacija

*OHR, Oleg Milišić
OSCE, Mersiha Čaušević
EUPM, Vedrana Dimitrijević
ICTY, Matias Hellman
EUFOR, Frank Cockburn
NATO, Derek Chappell*

OHR

Visoki predstavnik lobira za BiH

Visoki predstavnik danas boravi u Briselu gdje će se večeras sastati sa visokim predstavnikom Evropske unije, Javierom Solanom, i komesarom za proširenje, Olli Rehn.

Visoki predstavnik će razgovarati o trenutnoj situaciji u BiH nakon glasanja NSRS o restrukturiranju policije, koje je zaustavilo dalje pregovore sa EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Ministri vanjskih poslova EU, koji su se jučer ponovo sastali u Luksemburgu naglasili su potrebu postizanja sporazuma o reformi policije da bi se moglo razmatrati otvaranje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Na današnjem sastanku će se preispitati posljedice odluke NSRS i buduće implikacije koje će uzrokovati izolacija BiH u regionu. Oni će naglasiti da trenutna pozicija koju je zauzela Vlada RS nije bez rizika, i da će imati posljedice u pogledu politike EU i njenih planova za ekonomsku pomoć BiH, a posebno Republici Srpskoj.

Pomoć EU se zasniva na postavci da su BiH i RS ozbiljne u pogledu priključenja Evropi, te ako je zaključak da RS kao entitet nije istinski zainteresirana za EU, osim pod sopstvenim uslovima, onda postoje druga mjesta u koja se mogu uputiti sredstva za pomoć.

Debata će se također usredsrediti i na buduću politiku u slučaju da Vlada RS odluči da nastavi razgovore o restrukturiranju policije u skladu sa tri principa EU – koje pretpostavlja da policijske oblasti prelaze međuentitetsku liniju razgraničenja da bi se ispunili kriteriji.

Visoki predstavnik će podvući da se raspoloženje građanstva se nije promijenilo, uprkos događajima iz prethodnih nekoliko sedmica. On će konstatirati da ispitivanja javnog mijenja stalno pokazuju da ogromna većina stanovnika želi da se zemlja snažnije angažira na evropskom putu. U slučaju da Vlada RS odluči da krene naprijed sa restrukturiranjem policije, na današnjem sastanku će se sagledati načini deblokiranja trenutnog ćorsokaka.

Prvi zamjenik visokog predstavnika Butler poziva na poduzimanje praktičnih koraka za ostvarenje jedinstvenog ekonomskog prostora

Prvi zamjenik visokog predstavnika, Larry Butler, danas će se obratiti na Konferenciji o jedinstvenom ekonomskom prostoru u BiH. Ambasador Butler će se usredsrediti na praktične korake koje organi BiH moraju poduzeti da bi se osiguralo da jedinstven ekonomski prostor počne rezultirati boljim životnim standardom za građane BiH.

Zakon o konkurenciji u BiH mora se uskladiti tako da Vijeće za konkurenciju, koje je sada operativno, može početi donositi obavezujuće odluke koje će spriječiti preduzeća da zloupotrebljavaju dominantnost na tržištu (na primjer, podizanjem cijena).

Zakon o zaštiti potrošača, kojim će se uspostaviti funkcija ombudsmena koji će bosanskohercegovačke potrošače štiti od štetnih proizvoda, mora se proslijediti iz Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Vijeću ministara te potom Parlamentu BiH.

Zakon kojim se uspostavlja Agencija za nadzor tržišta koja će osiguravati da se proizvodi koji su štetni ili manje kvalitetni povuku iz prodaje mora se provesti. Trenutno nema efikasnog mehanizma da se spriječi dolazak riskantnih proizvoda u BiH.

Agencija za standarde BiH, koja će proizvođačima pomoći da ispune minimalne kriterije kvalitete i na taj način zaštite potrošače mora početi funkcionirati u potpunosti. Također, Agencija za statistiku BiH mora biti adekvatno kadrovski popunjena kako bi mogla osigurati statističke podatke koji će podržati investicije i na taj način otvaranje novih radnih mjesta.

Agencija za fitosanitarnu zaštitu BiH, koja je prije dvije godine osnovana zakonom, još uvijek nema prostorije za rad. Ovakvu situaciju bi trebalo popraviti u toku ljeta, što će omogućiti da Agencija počne pružati pomoć poljoprivrednim proizvođačima u izvozu njihovih proizvoda na međunarodno tržište.

Primjerke govora možete preuzeti kod mene.

OSCE

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini ističe značaj međudržavne saradnje u procesuiranju ratnih zločina

Nakon konferencije eksperata OSCE-a na temu međudržavne saradnje u procesuiranju ratnih zločina koji je održan na Paliću u Srbiji prošlog novembra, Misija OSCE-a u Hrvatskoj

organizirala je novi sastanak na istu temu, koji se održao na Brijunima od 7. do 10. juna. Konferencija je počela sastankom ministara na kojem su se ministri pravde BiH, Hrvatske i Srbije i Crne Gore saglasili o potrebi pružanja podrške procesu koji je započeo sastankom na Paliću. Konferencija se nastavila sastankom eksperata iz tri zemlje koji su razgovarali o mehanizmima saradnje u vođenju procesa protiv građana, za ratne zločine počinjene u drugim državama, kao i o novinama u oblasti institucionalizacije zbrinjavanja svjedoka/žrtava, u kontekstu zaključaka konferencije održane na Paliću.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini ističe značaj međudržavne saradnje u procesuiranju ratnih zločina u cilju osiguranja pravednog sudskog procesa i djelotvornog suđenja ratnim zločincima. Misija podržava sudske organe Bosne i Hercegovine u provedbi ovog procesa i odaje priznanje delegaciji Bosne i Hercegovine, koja je prisustvovala konferenciji na Brijunima, za doprinos uspjehu konferencije i ideje. Radi se o vrlo osjetljivim pitanjima koja iziskuju blisku saradnju tri zemlje da bi se došlo do prihvatljivog rješenja.

Ambasador Victor A. Tkachenko u posjeti Dječijem festivalu

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini još jednom ima zadovoljstvo da podrži najveću dječiju manifestaciju u Bosni i Hercegovini – Dječiji festival koji se održava od 10. do 16. juna 2005. godine.

Zamjenik šefa Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, ambasador Victor A. Tkachenko, danas će posjetiti Dječiji Festival. Kao što je to bio slučaj i prošle godine, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini aktivno će učestvovati u organiziranju manifestacije i biti domaćin radionica iz oblasti ljudskih prava. Djeca će kroz razne vrste igara imati priliku naučiti nešto novo o ljudskim pravima. U sastavu različitih

aktivnosti, razmatraće se pitanja od jednakosti do društvenog i ekonomskog isključivanja, diskriminacije, slobode mišljenja i prava sadržanih u Konvenciji o pravima djetata.

Misija OSCE-a u BiH očekuje da će i ovogodišnji Dječiji festival biti okrunjen uspjehom.

Predstavnici svih medija pozvani su da proprate ovu posjetu.

EUPM

Kako se približava obilježavanje desete godišnjice u pomen žrtvama Srebrenice, EUPM nadgleda pripreme Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske (MUP RS) za obezbjeđenje ceremonije. Kao što je to bio slučaj proteklih godina, MUP RS će imati vodeću odgovornost u koordiniranju aktivnosti sa policijom FBiH, Ministarstvom Sigurnosti BiH i SIPA-om, u cilju obezbjeđenja sigurnog okruženja u i oko Srebrenice tog dana, kao i nesmetano odvijanje saobraćaja.

EUPM pozdravlja inicijativu MUP-a RS koji je prosle sedmice osnovao štab za obezbjeđenje akcije, "Srebrenica 2005", koji će nadgledati neophodne policijske radnje i provođenje sigurnosnih mjera za sve prisutne.

Pošto se ove godine očekuje dolazak velikog broja domaćih i stranih zvaničnika, EUPM blisko surađuje sa MUP-om RS, policijom FBiH, Ministarstvom Sigurnosti BiH i SIPA-om, i pružiće svu neophodnu pomoć u pripremanju operativno-bezbjednosnog plana za ovu komemoraciju.

Kao dio ove suradnje, EUPM je prošle sedmice otvorio kancelariju u Srebrenici i ostaće tamo prisutan do završetka ceremonije.

ICTY

Dobro jutro svima u ime Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

Svjesni ste da su Predsjednik i Glavna Tužiteljica Tribunala jučer govorili pred Vijećem sigurnosti UN-a i dali svoju ocjenu o napretku u ostvarivanju strategije okončanja mandata Tribunala.

Imam kopije oba govora za Vas, kao i pismenih izveštaja koji su podneseni 25. maja. Skrenuo bih Vašu pažnju na nekoliko stvari o kojima je jučer govorio Predsjednik Tribunala, sudija Teodor Meron, a koje su od interesa za Bosnu i Hercegovinu.

Prvo, Predsjednik Meron je posebno izdvojio inauguraciju 9. marta Vijeća za ratne zločine Suda BiH, koje je sada spremno da prihvati predmete koje će Vijeće za prosljeđivanje Tribunala eventualno ustupiti vlastima BiH. Tribunal nastavlja da snažno podržava rad Vijeća za ratne zločine.

Drugo, u vezi sa saradnjom država, Predsjednik je rekao da su vlasti RS pomagale u kontekstu dolaska određenih bjegunaca i optuženih u pritvor Tribunala, ali da je saradnja i dalje nedostatna u odnosu na potrebu da se lociraju u uhapse ključni bjegunci kao što su Radovan Karadžić i Ratko Mladić.

On je takođe naglasio potrebu da vlade u regionu pojačaju svoje napore u oblasti međusobne pravosudne saradnje.

Predsjednik je još jednom jasno i glasno rekao da Tribunal neće zatvoriti svoja vrata dok

Karadžić, Mladić, i Gotovina ne bude uhapšeni, privedeni u Hag i suđeni pred Tribunalom, uz sve proceduralne zaštite koje postoje pred Tribunalom.

Predsjednik je posebno naglasio da je sramota da su Karadžić i Mladić i dalje na slobodi, 10 godina poslije Srebrenice. On je citirao jedan dio Žalbene presude Radislavu Krstiću u kojemu se potvrđuje da *„ŠnĆastojeći eliminirati dio bosanskih*

Muslimana, snage bosanskih Srba su počinile genocid".

Jasno je da odugovlačenje u hapšenju bjegunaca usporava proces pravde u Hagu. To je jedan od faktora zbog kojih je Predsjednik Meron zaključio da će suđenja morati da se nastave i u 2009. godini, što podrazumijeva prilagođivanje ranijeg cilja da se sva suđenja završe do kraja 2008. godine.

Sada bih prešao na jednu drugu temu. Sudsko vijeće u predmetu Naser Orića je prošle srijede donijelo Usmenu odluku u skladu sa Pravilom 98bis. To pravilo omogućuje Sudskom vijeću da oslobodi optuženog od nekih optužbi na pola puta suđenja, ako smatra da Tužilaštvo nije izvelo dokaze koji bi bili dovoljni da bilo koje razumno sudsko vijeće utvrdi da je krivica optuženog dokazana izvan razumne sumnje.

U svojoj Usmenoj odluci Sudsko vijeće je naložilo da se postupak protiv Naser Orića nastavi u vezi s onim tačkama optužnice koje se tiču okrutnog postupanja i ubistava osoba srpske nacionalnosti, i bezobzirnog razaranja sela sa pretežno srpskim stanovništvom.

Sudsko vijeće je ipak reklo da nema dokaza koji bi bili osnova za osudu u vezi sa određenim incidentima unutar tih tačaka – ubistvo jedne osobe, okrutno postupanje prema jednoj osobi, i bezobzirno razaranja sela Radijevići i Božići. Sukladno s time, Orićeva odbrana se neće morati baviti tim navodnim događajima tokom izvođenja dokaza odbrane.

Sudsko vijeće je oslobodilo Orića po dvije tačke koje su se odnosile na pljačku stoke, namještaja i televizora. U odnosu na namještaj i televizore Sudsko vijeće je konstatovalo da je bilo jako malo dokaza u odnosu na te navode.

Što se tiče pljačke stoke, Sudsko vijeće je konstatovalo da postoje dovoljni dokazi koji bi, ako im se vjeruje, mogli dovesti do zaključka da je nekoliko stotina grla stoke bilo prisvojeno tokom napada ili neposredno poslije njih. Vijeće je, međutim, reklo da je bilo kakva krivična odgovornost

Nasera Orića neutralizovana stvarnom i postojećom nužnošću da se nabavi hrana za preživljavanje srebreničkog stanovništva.

Nadalje, Vijeće je konstatovalo da postoje iscrpni dokazi da je Srebrenica bila izolovana, da je broj stanovnika koji su gladovali drastično rastao kao posljedica priljeva izbjeglica, te da je uzastopno tražena pomoć. Vijeće je zaključilo da nema dokaza da je otuđivanje stoke bilo nesrazmjerno niti da su direktni počinioci otuđivanja stoke sami izazvali takvu humanitarnu situaciju, već da su ta djela bila neophodna za preživljavanje srebreničkog stanovništva.

To je sve danas iz Tribunala, hvala na pažnji.

EUFOR

Nije bilo izjava.

NATO

Nije bilo izjava.

Pitanja novinara:

Nick Hawton, BBC News:

Da li bi mi NATO, EUFOR i ICTY samo mogli reći kakve su posljednje informacije u vezi Mladića. U Beogradu kruže mnoge glasine da su u toku neki pregovori, da li te tri organizacije vjeruju da je on u ovoj zemlji ili u Srbiji? Koje je trenutno mišljenje?

Derek Chappell, NATO:

Ja ću započeti odgovor. Smatram da ne možemo komentirati

izvještaje o događajima koji se dešavaju u nekoj drugoj zemlji, u Srbiji. Mislim da ste uputili vaše pitanje pogrešnoj agenciji. Pomenio bih da se svake godine u ovo vrijeme ponovo pojave špekulacije o gospodinu Mladiću i gospodinu Karadžiću. Svake godine u ovo vrijeme, kako se bliži godišnjica Srebrenice pojave se špekulacije da su se oni predali ili da će biti predani ili uhapšeni prije godišnjice Srebrenice. To se ponovo dešava i ove godine, a dodatni podstrek je to što se ove godine obilježava desetogodišnjica Srebrenice. Mogu samo reći da kao što ste mogli vidjeti proteklih mjeseci, mi nastavljamo sa nastojanjima da pronađemo ove osobe i da pronađemo dokaze i informacije o njihovim pristalicama, o mreži njihovih pristalica. Nemam nikakvih novih informacija koje bi dodao tome.

Frank Cockburn, EUFOR:

Sa stanovišta EUFOR-a smatram da mi čvrsto podržavamo to što NATO radi i kao što sam rekao, mi nastavljamo sa svojim nastojanjima ovdje i prikupljanjem obavještajnih podataka, kako bi uhapsili ove osobe optužene za ratne zločine. To je sve.

Matias Hellman, ICTY:

Ja ću samo navesti citat iz govora kojeg je Carla del Ponte održala pred Vijećem sigurnosti, a čiju kopiju ćete vi naravno dobiti poslije. Ona je rekla: «Još sedam bjegunaca se nalaze unutar dosega samih Srbijanskih vlasti ili u saradnji sa Crnom Gorom i Republikom Srpskom unutar Bosne i Hercegovine: Karadžić, Mladić, Tolimir, Hadžić, Milan i Sredoje Lukić, i Župljanin. (*Mladić se nalazi unutar te grupe.*) Karadžić, Mladić i Tolimir su trojica optuženih kao najodgovorniji za Srebrenicu. Premijer Koštunica mi je obećao da će njegova vlada isporučiti ove preostale bjegunce, i ja očekujem od njega da ispuni svoje obećanje.” I ona je nastavila da govori o tome, ja samo citiram dio njenog govora i dozvoliti ću vam da sami pročitate kopiju i da izvedete sopstvene zaključke.

Nick Hawton, BBC News:

Znači, ICTY (Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju) vjeruje da se Mladić nalazi u Srbiji?

Matias Hellman, ICTY:

Ne mogu to reći. Kao prvo, ovo je govor koji je održala tužiteljica i ja ne predstavljam tužiteljicu, ja sam predstavnik Sekretarijata. Te to što tužiteljica ovdje govori, prepustiću vama da sami protumačite njene riječi. Ne mogu više ništa tome dodati.

Journalist #1:

Za gospodina Hellman-a: Mediji su objavili da haški istražioci jutros ili da su obavljali razgovore sa određenim brojem lica na području Zenice i još nekim lokacijama, pa možete li nam to potvrditi ili nešto više reći ako je moguće?

Matias Hellman, ICTY:

Ne mogu potvrditi tako nešto, posebno zbog toga što, kao što sam rekao, ne radim za tužilaštvo. To što haški istražitelji eventualno rade, to ne mogu komentarisati i nemam nikakvih informacija u vezi sa takvim nečim.

Journalist #2:

Za hapšenje Radovana Karadžića bilo je dosta špekulacija o džentlmenskom dogovoru između njega i Holbrooke-a. A isto tako stalno se govori o tome da nema političke volje među zapadno evropskim zemljama i Amerikom oko hapšenja Karadžića, i da li NATO snage i ostale strukture time priznaju svoju nemoć i slabost ili ne žele da uhapsu Radovana Karadžića?

Derek Chappell, NATO:

Vi upućujete vaše pitanje NATO-u, ali postoji politički elemenat u vašem pitanju, a ja mogu odgovoriti samo u ime

NATO-a. Mislim da ste vidjeli obim naših nastojanja u proteklim mjesecima i godinama, operacije koje smo izveli i pretraživanja koja smo provodili, kako bismo locirali ove osobe. Mi smo uhapsili, zatvorili i podržvali lokalne vlasti pri hapšenju mnogih osoba optuženih za ratne zločine u ovoj zemlji, i smatram da se u našu predanost ne može sumnjati. Ako imate pitanja političke prirode onda ih ne biste trebali uputiti NATO-u, već bi ste ih trebali postaviti političkim agencijama. Ja odgovaram u ime NATO-a: našu predanost smo demonstrirali i ona je očita. Kada postoje dokazi na osnovu kojih možemo tražiti ove osobe i kada prikupimo dokaze, mi ćemo to i uraditi. Kada bismo imali dokaze o tome gdje se oni nalaze mi bismo odmah pružili podršku lokalnim vlastima pri pronalaženju i hapšenju tih osoba. Mi to činimo u interesu budućnosti ove zemlje i to je ono čemu smo posvećeni.

Journalist #2:

Znači li to da je moćni NATO nemoćan da uhapsi i locira Radovana Karadžića svih ovih godina, evo deset? Znači li to da je moćni NATO pakt nemoćan da uhapsi Radovana Karadžića nakon svih ovih deset godina?

Derek Chappell, NATO:

Kao prvo NATO nije policijska agencija. Postoje nadležne bezbjedonosne agencije unutar Bosne i Hercegovine koji dobro poznaju ovu zemlju, oni imaju domaće izvore, domaće kontakte i oni su nadležne uprave koje bi trebale tražiti i hapsiti ove osobe. Mi smo ovdje da pomažemo i pružamo podršku. Mi nismo ovdje da bismo pretraživali svako selo, svaku kuću. Mi djelujemo kada postoje dokazi koji nas upućuju na lokaciju, koji nas upućuju da je potrebno da izvedemo operaciju u to vrijeme i na tom mjestu. Kada god su se takvi dokazi prikupili mi smo i djelovali. Vrlo je žalosno to što oni još nisu uhapšeni, međutim to nije zbog ikakvog manjka truda od strane NATO-a. Vidjeli ste našu predanost u proteklim godinama. Ja bi sugerirao da je odgovornost leži na osobama koje ih

podržavaju. Oni imaju veoma aktivnu mrežu pristalica. Ogromna količina javnog novca odlazi za finansiranje ovih osoba, i ne koristi se za svrhe koje su u najboljem interesu naroda ove zemlje, i najbolje bi bilo da vaše pitanje uputite vojsci, ekstremističkim organizacijama koje ih podržavaju i dozvoljavaju im da ostanu na slobodi. A to su upravo ljudi protiv kojih se mi pokušavamo boriti.

Matias Hellman, ICTY:

Ja ću dodati još nešto tako što ću jednostavno ponovo citirati dio govora Glavne tužiteljice i ponovo vas podsjećam da ja ne radim za Glavnu tužiteljicu. Ja navodim citat iz govora kojeg je održala pred Vijećem sigurnosti. Ona je rekla: «Neophodno je da vlasti u Podgorici i Banja Luci još bliže surađuju sa Beogradom, a također i sa NATO-om i EUFOR-om u Bosni i Hercegovini. Ovo je najbolji način da se pronađe Radovan Karadžić. Također, politička podrška međunarodne zajednice je i dalje od izuzetne važnosti. Ohrabrujuće je da su me u Briselu i u Sarajevu komandiri NATO-a i EUFOR-a uvjerali u njihovu potpunu predanost što se tiče ovog pitanja.»

OHR:

Dobro. Ako je to sve, hvala vam mnogo.